

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Przyczyny i skutki zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego UE (cz. 2 – skutki).

Klas all, Blok I; R.dział VII(1–2)

Cel: Uświadomienie zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Uczeń:

- grupuje kraje wg różnych wskaźników, określających poziom rozwoju społeczno-gospodarczego;
- określa skutki różnic w rozwoju społeczno-gospodarczym państw UE;
- analizuje zróżnicowanie struktury wykształcenia ludności i wykazuje jej związek z poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- formułuje hipotezę badawczą, dotyczącą zależności poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego od poziomu wykształcenia społeczeństwa oraz dokonuje jej weryfikacji.

Metody/Techniki/Formy pracy: giełda pomysłów, burza mózgów, mapa mentalna, debata „ZA i PRZECIW”, praca indywidualna i w grupach.

Środki dydaktyczne: mapa ścienna fizyczna Polski, atlas, rzutnik, laptop z dostępem do Internetu (GIS, GUS, Scholaris), podręcznik, duże arkusze papieru, kolorowe karteczki.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna: Nauczyciel prosi wskazanych uczniów o przypomnienie najważniejszych wiadomości z poprzedniej lekcji (nazwy podstawowych mierników poziomu rozwoju gospodarczego, najistotniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców, głównych przyczyn zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego).

Faza realizacji: Nauczyciel prosi o analizę (w parach) zróżnicowania struktury wykształcenia ludności na świecie; **Czy poziom wykształcenia społeczeństwa ma związek z poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego?** – metodą Debaty „ZA i PRZECIW”; Osoby, które są na TAK zajmują, np. miejsca w prawych rzędach stolików i przyklejają sobie na piersi przygotowane karteczki koloru zielonego, osoby na NIE – siadają po lewej stronie klasy i przyklejają karteczki koloru żółtego, dyskusja: chęć zgłoszenia i podania argumentu naprzemian (ZA, PRZECIW).

Faza podsumowująca: Nauczyciel: ***Jakie są skutki zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego państw UE?*** – pomysły zgłaszane na zasadzie burzy mózgów są zapisywane na tablicy wokół pytania i powstaje z nich mapa mentalna. Należy te zapisy zanotować.

Zadanie domowe dla wszystkich uczniów: Zaproponuj 3 działania, które mogłyby się przyczynić do wzrostu poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Komentarz metodyczny

Przy realizacji tematyki poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajach UE, uczniowie na lekcji i w domu nieustannie korzystają z dużej ilości różnorodnych danych statystycznych, analizują je i w oparciu o nie wnioskuje, argumentują, przewidują oraz klasyfikują. Ważne – na tych lekcjach uczniowie uczą się korzystać z zasobów portali i aplikacji, które są aktualne, rzetelne i mają niezaprzeczalną wartość poznawczą. Uczniowie mogą tworzyć własne bazy danych na swoich nośnikach multimedialnych i odwoływać się do nich w razie potrzeby na lekcji, w domu, a także w dalszej drodze kształcenia. Realizując trudne tematy, musimy zawsze pamiętać o wszystkich naszych uczniach; nie wolno nam „gubić” zdolnych, ale nie możemy zapominać o uczniach słabszych, z trudnościami; dlatego mając na względzie różnorodność danego zespołu uczniów, obowiązkiem nauczyciela jest każdorazowe przemyślenie i odpowiedni dobór metod oraz środków dydaktycznych, zadań wymagających kreatywnego myślenia oraz właściwych, aktywizujących form pracy z uczniem. Godne podkreślenia jest stałe korzystanie podczas lekcji z nowych technologii, co w obecnych czasach jest niezwykle przyjazne i atrakcyjne dla każdego ucznia, także ze SPE, motywuje go do analizowania, poszukiwania, pogłębiania wiedzy oraz do poszukiwania twórczych rozwiązań.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności (słownictwo angielskie: wysoki/niski/zróżnicowany poziom życia ludności, wskaźnik rozwoju społecznego, ubóstwo, PKB, HDI), matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.